

GAZETA LWOWSKA.

We Srode

N^{or.} 7.

20. Stycznia 1830.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

N. Pan najwyższem Swojem postanowieniem z dnia 31. Paździer. 1829. raczył najlaskawiej c. k. rzeczywistemu Radzcy i prezydyjalnemu Postowi przy Związku niemieckim, Baronowi Münch Bellinghausen dozwolić, aby przyjął i nosił dany sobie przez Króla Jmci Bawarskiego wielki krzyż orderu cywilnej zasługi korony bawarskiej.

W dodatku do uwiadomienia tutejszego z dnia 19. Listopada 1829 czyni się niniejszem wiadomo, że wydział bankowy, który się dnia dzisiejszego zgromadził, oznaczył dywidendę za drugie półrocze 1829. w kwocie trzydzieści trzy reńskich waluty bankowej na każdą akcyję.

Ilość ta 33 ZR. m. k. na akcyję, poczynszy od dnia 12. Stycznia r. b. może być za wydaniami kuponami lub za kwitami wedle klas stęplowanymi w tutejszej kassie akcyjnej podniesioną.

Z resztą za rok 1829. będzie do funduszu odwodowego instytutu złożonych 108,219 Zł. Rn. 3 2/4 kr.

W Wiedniu dnia 11. Stycznia 1830.

Melchior Kawaler de Steiner,
Zastępca Gubernatora Banku.
Barnard Baron Eskeles,
Dyrektor Banku.
Jan Krystyjan de Bruchmann,
Dyrektor Banku.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

N. Cesarz mianował Jenerała Majora inżynierów Fabre i Kontradmirala Wassilijewa 1. Kapitanu portu kronsztadzkiego, Kawalerami orderu S. Anny pierwszej klasy, a Kontradmirala Kumani 1., Kommandanta 5. brygady floty czarnego morza, Kawalerem orderu S. Anny pierwszej klasy z koroną cesarską.

Pod dniem 18. Grudnia wyszedł ukaz cesarski względem podwyższenia płacy dla kapelanów umieszczonych przy wojsku lądowem i przy flotach; w tym czytamy między innymi: „Pierwszy

kapelan wojska i flot pobierać będzie odtąd trzy tysiące rubli na rok. Pierwsi kapelani wielkiego wojska pobierać będą po 2500, a oddzielnych korpusów wojska po 1800 rubli na rok. Wszyscy kapelani pułków liniowych i batalijonów pobierać będą tę samą płacę i mają wolność trzymać tyle wojskowych służących, co i Kapitanowie piechoty wojska, w którym są umieszczeni; Kapelani znajdujący się z wojskiem za granicami Państwa, pobierać będą tę nowo naznaczoną płacę nie według kursu na srebro, ale podwojoną assygnacyjami. — W dniu 28. Listopada przybył Xiążę Chosrew Mirza do Woroneżu, i dnia następującego przy mował urzędników i stan kupiecki. Wieczorem znajdował się na operze, zaś w dniu 2. Grudnia, w którym Gubernator cywilny Baron Aderkas, na obchód uczystości wstąpienia na tron Cesarza Jmci po nabożeństwie dał obiad, nie mógł znajdować się Xiążę, ponieważ dla słabości zdrowia nie wychodził z domu. Wszelako orszak jego znajdował się u stołu, podczas którego spełniano toasty za zdrowie N. Cesarza, dostojnego cesarskiego Domu i dostojnego Podróżnego. Wieczorem tegoż samego dnia dało bal w domu szlacheckim i miasto oświecono. W dniu 8. Grudnia przyszedłszy Xiążę do zdrowia, przy odjeździe dał u siebie wieczór i dnia następującego w dalszą udał się podróż. — Nakoniec, donosi list z Petersburga z d. 20. Grudnia, mamy tu także zinę i to ostrą. W dniu 24. obrócił się wiatr ku północy i jeszcze tego samego dnia spadł termometer z 7 na 18. stopni. W dniu 25. wieczorem mieliśmy przeszło 22 stop. zimna, nazajutrz d. 26. prawie spełnia 24 stop. Reaumura. Od dnia 26. obrócił się powoli wiatr ku wschodowi, a potem ku południowi, niebo się zachmurzyło, barometr spadł, śnieg padał i zimno powoli się zmniejszało, a termometr stanął na dawniejszym punkcie. Ostrazima nie trwała jak tylko cztery, lub pięć dni. Według tutejszego zwyczaju, gdy z południa o godzinie 4. jest zimna przeszło 18 stopni Reaumura, nie bywa żadnego przedstawienia w teatrze; dotąd tylko przeszłego Piątku i Soboty był teatr zamknięty. Łagodne powietrze dozwala tutejszych narodowych rozrywek; na Krestowskiej, przy niemieckim gościnnym do-

mie wzniesione góry lodowe, po których należy jeździć; jest to rodzaj zimowego Tivoli."

— Z Tiflis d. 21. Listopada d. s. —

Z powodu szczęśliwie ukończonej wojny z Portą Otomańską, zgromadzenie obywateli tyfliskich dawało wprzeszły Czwartek dnia 14. b. m. wspaniały bal, na który byli zaproszeni powracający z wyprawy P.P. Jenerałowie, Sztabsi i Oberoficerowie. Publiczność była liczna, i o niczem nie zapomniano, ku powiększeniu uciechy na tym obchodzie. Szczególniej zwracano na się uwagę przybranie pokojów, nie tak pyszne, jak z wielkim gustem urządzone. Najprzyjemniej zaś było widzieć, jak wyraźnie okazywało się stopniowe zbliżenie tutejszych mieszkańców do wyobrażeń europejskich; większa część kupców tutejszych w postępowaniu, potrafiła zastosować się do naszych obyczajów; przedniejsi z nich bywali w Europie, i umiejają cenić korzyści społeczności; a jeżeli jeszcze nie wszyscy tutejsi obywatele pozbyli się wkorzenionych obyczajów i przesadów miejscowych, tedy przynajmniej wszyscy niemal umiejają różnić lepsze, i w życiu społecznem chętnie zajmują się korzyściami zwyczajów europejskich. Dla postrzegaczy, prawdziwie przywiązanych do tego kraju, miło nader było widzieć, iż pierwszy raz, w ciągu trzydziestoletniego tu pobytu Rosyjan, żony i dzieci tutejszych obywateli, znajdowały się w kompanii, a jeszcze tak licznej. Gdy wojska nasze zajęły Erzerum, znaleźliśmy tam obfitość i tanność wszystkich produktów. Wojenne położenie kraju i powiększenie się więcej jak o 25 tysięcy ludności, z przybyciem naszego korpusu (licząc wszystkich podwodników i nieszerogowych), bardzo mało odmieniły ceny produktów na rynkach.

Dziennik Odeski z d. 28. Grudnia (9. Stycznia) donosi:

— Z Odessy d. 28. Grudnia. —

Z pomiędzy osób, które przeniesiono temu trzy dni ze szpitala opasanego N. 17. do kwarantanny portowej, jedna z tychże dotknięta została zarazą morową; jeden chory umarł w kwarantannie tymczasowej, a jeden podejrzany zachorował. Stan zdrowia miasta nie zostawia nic do życzenia.

W dniu 25. Grudnia, w dzień Bożego narodzenia, odśpiewano w naszym kościele katedralnym pieśń dziękczynną i modlitwy za utrzymanie N. Cesarza Jmci przy zdrowiu, a to w dowód wdzięczności za nowe i nieocenione łaski, które N. Pan raczył tak szczodrobliwie rozlać

na Nową - Rossyją, ukazem z dnia 6. Grudnia, a szczególniej na Odessę, reskryptem z dnia 1. Października r. z. Mieszkańcy Odessy chcą okazać swoje wdzięczność za dobrodziejstwa N. Pana, złożyli 10,000 rubli dla wojskowych rannych. Wieczorem było miasto oświetlone. Dnia 26. t. m. Posłowie tureccy wyjechali z Odessy do Petersburga przez Wosnesenk, Elisawetgrad, Pultawę, Charkow, Kursk Orzeł, Tułę i Moskwę. Ich przyjemna maniera i ich znajomość towarzyskiego życia, są dzisiaj przedmiotem wszystkich rozmów w posiedzeniach. Ich orszak udał się z nimi, wyjawszy małą liczbę służących. Liczba ekwipażów, licząc w to i tych dwóch Oficerów, którzy im towarzyszą, wynosi 35. Sanki pocztowe dla gońców nie są do tego policzone.

Na kilka dni przed odjazdem, Posłowie ci znajdowali się na paradzie wojskowej batalijonu odwodowego 14. pułku strzelców, który czynił różne obroty, tworzył czworoboki, kolumny i t. p. Halil - Pasza tak był tym widokiem zajęty, iż pomimo śniegu, który mocno padał, nie odjechał z placu, dopóki się obroty nie skończyły.

Jenerał Gubernator Nowej Rossyi i Bessarabii wyjechał dnia wczorajszego dla zwiedzenia linii kwarantanny nad Bugiem.

Rzeczywisty Radzca Stanu Kaznaczejew, Gubernator cywilny Taurycki, mianowany został Kawalerem orderu S. Anny piérwszej klasy. — Pułkownik Stępkowski Gubernator w Kercz, ponusiony został na stopień Radzczy Stanu.

W ciągu roku 1829, zaprowadzono w Odessie używanie chloranu a szczególniej wapna; konsumcyja takowego stała się bardzo znaczną. Na początku roku, rzeczywisty Radzca Stanu Alexy Majurow kazał zrobić wielki aparat, piérwszy w Odessie, w celu dostarczania chloranu wapna w szpitalach. P. Majurow piérwszy był, co zaproponował użyć chloranu dla zarażonych powietrzem morowem, na różne sposoby. Piérwszy zależy na tém, iżby namaczawszy w chloranie sody płótno, obwinąć w niego chorego na noc, drugi, kąpać chorego w chloranie. Jenerał Gubernator podał ten projekt lekarzom, ażeby go doświadczali. Oczekujemy wykładu systematycznego z uczynionych doświadczeń w tym przedmiocie; zresztą mówią, że niektórzy doznali już bardzo pomysłnych skutków.

Niemcy.

W dniu nowego roku Król Jmć Bawarski raczył król. W. Marszałkowi, Baronowi Gumpenberg, dać wielki krzyż orderu zastępy cywilnej, król. Ministrowi Stanu spraw zewnętrznych de Schenh, krzyż kommandorski, Ministrowi wojny

de Weinrich i Radzcy ministeryjalnemu spraw wewnętrznych Abel, krzyż kawalerski tegoż orderu.

W dniu 1. Stycznia otrzymał Biskup Augsburski Radzca Państwa, de Rieg, krzyż komandorski orderu zasługi korony bawarskiej.

Król bawarskie postanowienie z dnia 27. Grudnia zawiera dodatkowo rozporządzenia, dotyczące się wypełnienia traktatu handlowego z Prusami i Xięstwem Hesskiem zawartego.

Nowo-narodzony Xiążę Margrabia Leopold Bawarski w Karlsruhe, otrzymał w dniu 31. Grudnia chrzcie imię: Ludwik, Wilhelm, August.

Zjednoczone Niderlandy.

Król Jmć postanowieniem Swojem z d. 29. Grudnia zalecił, aby z początkiem roku przyszłego sprawy osadnicze w połączeniu z zarządem komunikacyj wodnych i przemysłu narodowego osobnemu Ministerstwu poruczone zostały, którego naczelnikiem, Król Jmć mianował dotychczasowego Ministra spraw wewnętrznych, P. Gobbelschroy, pod nazwą: Minister komunik. wod., przemysłu narodowego i osad. Portefeuille spraw wewnętrznych otrzymał dotychczasowy Radzca Stanu i Gubernator prowincyi Antwerpskiej, P. de la Coste. Na jego miejscu został Gubernatorem prowincyi Antwerpskiej P. van Combrugge, dotąd Członek Izby drugiej Stanów powszechnych i Burmistrz miasta Gandawy, a w miejsce P. Jacob, powołanego do innego obowiązku, mianowany został Sekretarzem Rady Stanu, dotychczasowy Członek Izby drugiej P. Beelaerts van Blokland. Urząd Sekretarza jeneralnego nowo utworzonego Ministeryjum komun. wod., przemysłu narodowego i osad poruczony został P. Brox, dotychczasowemu Radzcy w Ministeryjum spraw wewnętrznych.

Według ustawy względem podziału podatku gruntowego, przez Izby przejętej, wynosi takowy 16,151,701 złth. Holandya południowa płaci najwięcej; ilość tego podatku wynosi mianowicie 1,992,692 złt. po tej następuje Flandrya wschodnia i zachodnia, Frieslandya i południowa Brabancyja; które razem płacą przeszło 1 mill. Prowincya Drenthe płaci tylko 94,520 złt. podatku gruntowego. Summa 123,541 złt., o którą powyższa główna summa podatków gruntowych, przewyższa ustawą z d. 12. Lipca 1821 natomiast ustanowioną summe 16,028,160 złt., będzie jako osobny fundusz składana, i pomiędzy prowincyje, które za nadto są obciążone, podzielona zostanie.

Dziennik Haagski umieścił dodatkowo niektóre szczegóły o zdarzeniach na wyspie Jawa. Po-

między zdobytymi przedmiotami znajdowało się kilka koni z bogatemi rzędami i chorągiew Diepo Negro. W d. 8. Sierp. r.z. przyprówdzono jeńców do Djocjokarto, żąd mieli być posłani do Batawii. Kilku podwładnych dowódców poddało się rządowi Niderlandzkemu. Nawet mianowano w Batawii, że wojowniczy Pangerang Sentol, naczelný Wódz wojska Diepo Negro, chce się poddać i że rozpoczął układy. Wielu krajowców będących w służbie wojskowej Niderlandzkiej, w nagrodę swojej waleczności otrzymało złote medale. Jeneralny Kommissarz, w uwiadomieniu swojem wezwał władze Jawy i Madury, aby mieszkawców indyjskich zachęcali do uprawy drzewa kawowego.

Wielka Brytania i Irlandya.

Król Jmć przeznaczył dla pilnych ubogich w Windsorze 100 gwineów, a Gubernator tego miasta, Marg. Conyngham, 20 f. szt. Xiążę Sussex przybył wieczorem d. 20. Grudnia do Newstead-Abbey (niegdy mieszkania wiejskiego Lorda Byron) chory na katar i przeziębiony, lecz już przychodzi do siebie. Przeszłego tygodnia był Xiążę w Uttoxeter (w Hrabstwie Staffordshire), jestto pierwszy Xiążę rodziny królewskiej, który od 1745 r. odwiedził to miasteczko.

W d. 26. Grudnia z południa kilku Ministrów, między tymi Xiążę Wellington, Hr. Aberdeen i P. Peel, mieli czynności przez cztery godziny w wydziale spraw zewnętrznych. Ku koncu tych narad przybył Niderlandzki Poseł, Baron van Dedel i miał długą rozmowę z Hr. Aberdeen. Tego samego dnia, jakoteż d. 27. mieli czynności w urzędzie spraw zewnętrznych: Posłowie francuzki i pruski, tudzież P. Stratford-Kanning.

Pyszny dóm po zmarłym Xięciu York, kupiony przez Marg. Stafford za 75,000 f. szt. otrzymał imię Gowerhouse (od imienia rodzinnego Margrabi). Dopiero częśc jest wewnątrz ukończona. Budowę reszty chce Margr. zostawić swoim następcom. Herb zmarłego Xięcia York będzie na domie umieszczony.

Kuryjer w jednym z Numerów swoich uznaje za potrzebę, zaprzeczyć wieści, iż rząd zamysła reformę, która ma zmienić naukę i dyscyplinę istnącego Kościoła. „Nic więcej nie nastąpi, powtarza ón — tylko Kommissyja będzie mianowana, która rozpozna postępowanie spraw toczących się w sądach duchownych.

Tenże sam Dziennik stara się w dwóch artykułach swoich, sprawy przeciwko Gazetom, na które w wielu stron, a mianowicie Times, mocno powstają, nie tylko usprawiedliwić, lecz okazać je jako potrzebne a szczególnie dowiesć,

iż obowiązkiem jest Adwokata jeneralnego, ści-
gać sądownie każde takie przewinienie druku.

Według Gazet Kalkuckich sięgających do d.
28. Czer. r.z., nadeszły tamże listy od północno-
wschodniej granicy, datowane z d. 19. Maja, z
wiadomością, iż mieszkańcy znaczniejszych wsi
należących do Rajah Tikut Sing, który w Nun-
clów kazał zabić dwóch Oficerów Angielskich,
poddali się rządowi angielskiemu.

Przez okręt: *Andromache*, nadeszły Gazety z
Kalkuty, dochodzące do pierwszych dni Sierpnia;
podług tychże pokazało się tam znaczne sfał-
szowanie pieniędzy papierowych, które bank ben-
galski wydał. Obwinieni są o to, i do sądu po-
ciągnięni: wschodnio-indyjski bankier Rajhissore
Dutt i Rajah Duddinauth Roy. Powyższe sfał-
szowane papiery wynosić mają 180,000 f. sz. —
Oszuści tak umieli urządzić te banknoty, że sam
bank dał się namięć i kilkakrotnie płacił procenta.
— Lord Combermoore powrócił z podróży swo-
jej dla zwiedzenia obwodów przedsięwziętej, do
Kalkuty. W mieście tém zamyslała utworzyć
Kollegijum. Za ważną bardzo rzecz dla handlu
wschodnio-indyjskiego uważają założenie w Kal-
kucie dwóch przędzalni bawełny i fabryk, z któ-
rych jedna jest już skończona, z machiną paro-
wą o sile 50 koni. W tej ma być bawełna tak
dobrze, jak w Manchesterze urządzana.

Wiadomości o zbiorze indygo są niepomyślne.
W obwodzie Tirthut kilka faktorii zostały powo-
dzia zniszczone i z tąd obawiają się, że w tym
roku będzie mały zbiór indygo.

Gazeta z Montreal z d. 19. Listopada utrzy-
muje z pewnego źródła, że Sir Howard Dou-
glas i P. Ward Chapman mieli stawić się w po-
czątkach Stycznia przed Królem Niderlandzkim,
dla powzięcia od niego wyroku względem granic
między naszymi północno-amerykańskimi posia-
dłościami a Zjednoczonymi Stanami Ameryki.

W d. 24. Paźdz. zawinęła do Portorico his-
zpańska korweta *Diana*, wraz z brygiem i okrętem
przewozowym, które przywiozły dla eskadry Ad-
mirala Laborde, jednego Jenerała i 600 najtków.

Francyja.

Postanowienie król. z d. 23. Grudnia przepi-
suje, iż odtąd powinien być zawsze dokładnie
podawany wykaz ostatecznego budżetu: 1) W do-
chodzie spodziewane pobory, rzeczywiste i ma-
jące nastąpić wpływy; 2) w wydatku: zezwolenia
na kredyt, wypłaty, które już nastąpiły i te,

co nastąpić mają. Przy rocznych rachunkach po-
winny być wykazane wydatki, które miały być
umieszczone przy zamknięciu rachunków.

Według Gazety Francuzkiej posiedzenie Izb
otworzone będzie w d. 2. Marca b. r.

Gazeta Trybunalska donosi: „P. Armand Gue-
ry de Maubreuil, Margr. d'Orvault, prośbą po-
daną do sądu Dep. Sekwany w d. 30. Grudnia
zapozwał: 1) Xięcia Talleyranda de Perygord,
W. Podkomorzego, Para Francyi; 2) Barona Vi-
trolles; 3) P. Roux Laborie, Adwokata przy król.
sądzie Paryżkim w celu rozpoznania, wyrzecz-
nia i rozporządzenia solidarnego wyroku przeci-
wko tymże, aby skarżącemu się wynagrodzili
szkody, z uwagi, że przyjęcie i wykonanie w
części odebranego od nich rozkazu było przy-
czyną niezmiernych szkód i strat, zrzuciło upa-
dek jego majątku i wystawiło go na bezprzykła-
dne przykrości. W tym pozwie przytoczone są
nadmierzające fakta po większej części już znane.

Xięstwa Parmy Piacenzy i Gwastalli.

W dniu Nowego roku Arcy-Xiężna Maryja
Ludwika, Xiężna Parmy i t. d., w tak zwanjej
sali Xiążęcej pałacu przyjmowała powinszowania
Dworu swojego i urzędników. Poczem Xiężna
Jmć otoczona Dworem swoim, udała się do sali
tronowej, gdzie wszystkie władze duchowne, cy-
wilne i wojskowe Jej Xiążęcej Mości miały za-
szczyt złożyć swoje uniżoność.

Hiszpanija.

Król Jmć z powodu uroczystości zaślubin z
Donną Maryją Krystyną de Bourbon, Xiężniczką
Obojej Sycylii, wyrokiem swoim z d. 12go
Grudnia przebaczył byłym konstytucyjnym Człon-
kom municypalności Madryckiej w latach: 1820,
1821, 1822 i 1823, i onym dozwolił, powró-
cić do stolicy, z której wyrokiem sądowym byli
oddaleni, atoli z tém ograniczeniem, iż na przy-
szłość nie będą umieszczeni, ani przy municy-
palności, ani w żadnym publicznym urzędzie.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Zum Vortheile des Schauspi-
elers und Sängers Eduard Demini:
Rochus Pumpernickel.* Honische Oper in 3
Aufzügen von Math. Stegmayer. Die Musik
ist von verschiedenen deutschen und italieni-
schen Meistern.

— Jutro: *Das Leben ein Traum.* Grosses dra-
matisches Gedicht in 5 Aufzügen, von Carl
August West, nach dem Spanischen des Cal-
deron de la Barca.